

3. Наказ Генеральної прокуратури України від 28.04.2019 року № 51. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/381814__381879.

4. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2–3. Ст. 12.

5. Липівський В.В. Поняття та правова природа прокурорського нагляду. *Вісник кримінального судочинства*. 2016. № 3. С. 165–169.

6. Торяник О. Особливості реалізації прокурором конституційних повноважень щодо нагляду за негласними та іншими та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 2. С. 120–123.

Татаров Антон Олегович,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:

професор кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

Хахуцяк Ольга Юрївна

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Згідно з положеннями ст. 30 Конституції України, кожному гарантується недоторканість житла, не допускається проникнення до житла чи до іншого володіння особи, проведення в них огляду чи обшуку інакше як за вмотивованим рішенням суду [1]. Конституція України є одним із джерел кримінального процесуального права, тому однією із засад кримінального провадження відповідно до ст. 13 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) є недоторканість житла чи іншого володіння особи. Але водночас, норми КПК України, у ст. 233, передбачають способи проникнення до житла чи іншого володіння особи до постановлення вмотивованого рішення суду. Відповідно до ч. 1 ст. 233 КПК України ніхто не має права проникнути до житла чи іншого володіння особи з будь-якою метою, інакше як лише за добровільною згодою особи, яка ними володіє, або на підставі ухвали слідчого судді, крім випадків, установлених частиною третьою цієї статті, а саме слідчий, дізнавач, прокурор має право до постановлення ухвали слідчого судді увійти до житла чи іншого володіння особи лише у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення. У такому разі прокурор, слідчий, дізнавач за погодженням із прокурором, зобов'язаний невідкладно після

здійснення таких дій звернутися до слідчого судді із клопотанням про проведення обшуку [2].

Дослідженню тематики проведення обшуку приділяло увагу багато правознавців, таких як: : В.І. Галаган, М.А. Погорецький, Л.Д. Удалова, А.Ф. Волобуєв та ін.

На сьогоднішній час повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну та запровадження воєнного стану мало суттєвий вплив на всі сфери нашого життя. Система кримінальної юстиції не є виключенням. Під час воєнного стану вона стикнулася з новими викликами, тому законодавцем було внесені відповідні зміни до КПК України. У 2014 р. КПК України було доповнено розділом IX-1. Згідно з Законом від 12.08.2014 р. № 1631-VII «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції», він називався «Особливий режим досудового розслідування воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції». Після початку війни назва розділу була ще кілька разів змінена, його назва стала звучати так: «Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану», було суттєво доповнено ст. 615 та додано ст. 615-1 КПК України.

Отже, обшук – це слідча (розшукова) дія примусового характеру, яка полягає у цілеспрямованому обстеженні приміщень, будівель та ділянок місцевості, що перебувають у віданні обшукуюваного, членів його родини або організації чи установи, з метою виявлення, фіксації та вилучення знярядь кримінального правопорушення, зброї, предметів і цінностей, здобутих злочинним шляхом, документів та інших об'єктів, що мають значення для кримінального провадження, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб і їх затримання[3]. Можна виділити такі види обшуків:

1. Обшук житла (житло – будь-яке приміщення, яке знаходиться у постійному чи тимчасовому володінні особи, незалежно від його призначення і правового статусу, та пристосоване для постійного або тимчасового проживання в ньому фізичних осіб, а також всі складові частини такого приміщення);

2. Обшук іншого володіння особи (інше володінням особи - транспортний засіб, земельна ділянка, гараж, інші будівлі чи приміщення побутового, службового, господарського, виробничого та іншого призначення тощо, які знаходяться у володінні особи);

3. Обшук службових та інших приміщень (складських, службових і виробничих приміщень, підприємств, установ, організацій та інших сховищ);

4. Обшук територій (земельної ділянки, саду, городу тощо);

5. Обшук особи (ч. 3 ст. 208, КПК України) [3].

Обшук проводиться на підставі ухвали слідчого судді місцевого загального суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться

орган досудового розслідування, а у кримінальних провадженнях щодо злочинів, віднесених до підсудності Вишого антикорупційного суду, – на підставі ухвали слідчого судді Вишого антикорупційного суду. Але відповідно до положень ч. 2 ст. 615 КПК України, коли відсутня об'єктивна можливість виконання слідчим суддею повноважень, передбачених ст. 234 КПК України – такі повноваження виконує керівник відповідного органу прокуратури за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором[2].

Рішення керівника органу прокуратури приймається у формі постанови та має містити обґрунтування правомірності здійснення ним повноважень слідчого судді.

Обшук або огляд житла чи іншого володіння особи, обшук особи здійснюються з обов'язковою участю не менше двох понятих незалежно від застосування технічних засобів фіксування відповідної слідчої (розшукової) дії, крім особливостей, встановлених ст. 615 КПК України, а саме при проведенні обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи, обшуку особи, якщо залучення понятих є об'єктивно неможливим або пов'язано з потенційною небезпекою для їхнього життя чи здоров'я, відповідні слідчі (розшукові) дії проводяться без залучення понятих. У такому разі хід і результати проведення обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи, обшуку особи в обов'язковому порядку фіксуються доступними технічними засобами шляхом здійснення безперервного відеозапису. Що стосується фіксації результатів досудового розслідування процесуальні дії під час кримінального провадження фіксуються у відповідних процесуальних документах, а також за допомогою технічних засобів фіксування кримінального провадження, крім випадків, якщо фіксування за допомогою технічних засобів неможливе з технічних причин. За відсутності можливості складання процесуальних документів про хід і результати проведення слідчих (розшукових) дій чи інших процесуальних дій фіксація здійснюється доступними технічними засобами з подальшим складанням відповідного протоколу не пізніше сімдесяти двох годин з моменту завершення таких слідчих (розшукових) дій чи відповідних процесуальних дій[2].

Отже, обшук є однією із найскладніших слідчою (розшуковою) дією, під час якої не допускається порушення прав і свобод людини та громадянина в інакшому випадку всі докази, що зібрані в ході цієї дії будуть вважатися недопустимими. Тому законодавець враховуючи сучасні реалії вносить зміни до чинних нормативно-правових актів, які допомагають належно проводити досудове розслідування.

Список використаних джерел

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show /4651-17#Text>.

3. Порядок проведення обшукв. URL: https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA %D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BE%D0%B1%D1%88%D1%83%D0%BA%D1%83.

Ткаченко Павло Ігорович,

аспірант кафедри кримінально-правових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
член Асоціації правників України

ОСОБЛИВОСТІ НАГЛЯДУ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНІВ ОРГАНАМИ ПРОБАЦІЇ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДОВИХ І СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ СТОСОВНО ЗАСУДЖЕНИХ

На сьогоднішній день в умовах військового стану більшість державних органів з числа правоохоронного сектору пристосувались до трансформації умов суспільства. Не зупиняються й органи пробації, які безперервно забезпечують безпеку суспільства шляхом виправлення засуджених, запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень та забезпечують суд інформацією, що характеризує обвинувачених, з метою прийняття судом рішення про міру їхньої відповідальності.

В умовах військового стану зросла кількість внутрішньо переміщених осіб серед яких є особи щодо яких здійснюють свою діяльність органи пробації. За рахунок завантаженості, великого потоку клієнтів пробації, виникає необхідність в доцільній підготовці та розширенню кадрового складу органів пробації в деяких обласних філіях.

Що стосується пробації, то цей інститут виник у першій половині XIX ст. у межах національного інституту англійського й у другій половині XIX ст. – у межах американського кримінального права. Згодом пробація поширилася серед держав Західної Європи, де її історія вже нараховує близько ста років. Ухвалений Верховною Радою України у 2015 р. Закон «Про пробацію» слід вважати першим суттєвим кроком із впровадження інституту пробації у правову систему України. Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про пробацію» пробація – система наглядових і соціально-виховних заходів, що застосовуються за рішенням суду та відповідно до закону до засуджених, виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого. За статистичними даними Міністерства юстиції України, на обліку в уповноважених органах із